

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 3C/136/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8414203306
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Šteffel
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2021:8414203306.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom JUDr. Jurajom Šteffelom v právnej veci žalobkyne v 1. rade A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. X, XXX XX E., žalobcu v 2. rade F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXX XX E., oboch zastúpených JUDr. Tomášom Tauberom, advokátom so sídlom Stará cesta 6, 052 01 Spišská Nová Ves, žalobcu v 3. rade I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXX XX E. a žalobcu v 4. rade J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXX XX E., oboch zastúpených Advokátskou kanceláriou Babin, Petko & partners, s. r. o. so sídlom Hlavná 29, 080 01 Prešov, proti A. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXXX/X, XXX XX E., zastúpená Správcom konkurznej podstaty Slovenská konkurzná a reštrukturalizačná, k. s. so sídlom Reimanova 9, 080 01 Prešov, za účasti intervenienta na strane žalovanej - Tatra banky, a. s., so sídlom Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO: 00 686 930, o určenie neplatnosti Kúpnej zmluvy z 20.01.2009, takto

rozhodol:

Žaloba sa zamieťa.

Žalovaná má voči žalobcom v 1. rade – 4. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% k rukám správcu konkurznej podstaty.

Intervenient má voči žalobcom v 1. rade – 4. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

Žalobcovia sa žalobou z 27.05.2014 domáhali vyslovenia neplatnosti Kúpnej zmluvy z 20.01.2009 uzavretej medzi nimi v právnom postavení predávajúcich a žalovanou vystupujúcou v právnom postavení kupujúcej.

Predmetom zmluvy bol rodinný dom súp. č. XXX postavený na pozemku parc. č. XXX a pozemky parc. č. XXX – zastavané plochy a nádvoria o výmere 197 m², par. č. XXX – záhrady o výmere 94 m² a parc. č. XXX – zastavané plochy a nádvoria o výmere 24 m² zapísaných na LV č. XX k. ú. E. s tým, že vklad vlastníckeho práva žalovanej bol povolený 04.03.2009 pod V 118/09.

Kúpna cena bola stranami dohodnutá vo výške 146.052 eur. Žalovaná sa zaviazala žalobcovi v 1. rade zaplatiť sumu vo výške 1.659,50 eur, žalobcom v 2. až 4. rade každému sumu vo výške 47.633 eur.

Žalovaná na kúpnu cenu zaplatila len 50%. Každému žalobcovi cenu vo výške 50% jeho podielu na celkovej kúpnej cene.

V ďalšom preto žalobcovia navrhli, aby bol každý z nich zaviazaný na vrátenie alikvotnej časti kúpnej ceny, ktorú od žalovanej pri podpise Kúpnej zmluvy prevzali.

Žalovaná sa k žalobe nevyjadрила.

Správca konkurznej podstaty úpadcu (žalovanej) na pojednávaní vyslovil právny názor, podľa ktorého nezaplatenie kúpnej ceny je bez právneho významu pri posudzovaní platnosti právneho úkonu (Kúpnej zmluvy sporových strán). Podľa neho majetok zapísaný do súpisu majetku pre oddelenú podstatu veriteľa Tatra banky, a. s. bol zapísaný v súlade so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii.

Intervenient sa k žalobe nevyjadril, v priebehu konania pred súdom prvej inštancie zdôrazňoval, že medzi stranami sporu a ním prebiehajú mimosúdne rokovania.

Žaloba bola podaná pred účinnosťou Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, a preto súd na okraj dopĺňa nasledovné:

Právnu úpravu prípustnosti žalôb podľa ust. § 137 v Civilnom sporovom poriadku je potrebné v zmysle ust. § 470 ods. 1 C. s. p. aplikovať aj na konania začaté a neskončené pred dňom nadobudnutia účinnosti C. s. p., ak nie je v C. s. p. uvedené inak (napr. v ust. § 470 ods. 2 C. s. p.).

Oproti pôvodnej právnej úprave v Občianskom súdnom poriadku rozlišuje žaloby na určenie práva (§ 137 písm. c/ C. s. p.) a žaloby na určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ C. s. p.).

U žalôb na určenie práva nová právna úprava zotrvala na preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (s výnimkou, ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu).

U žalôb na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania len vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu. Táto právna úprava však nebola v čase podania žaloby účinná; súd preto musel úkony strán sporu (§ 470 ods. 2 C. s. p.) posudzovať podľa účinkov a podmienok uvedených v O. s. p. v znení účinnom v čase ich uskutočnenia.

Bolo preto potrebné osvedčiť naliehavý právny záujem výlučne vo vzťahu k pôvodne predvídanému postupu v ust. § 80 písm. c/ O. s. p. (rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/15/2017, sp. zn. 6Cdo/30/2018, 4Cdo/17/2019 a 5Obo/12/2018). Súdna prax pozná rozhodovanie žalôb o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy (por. napr. 1 Cdo 208/2018, 6Cdo/392/2013, 4Cdo/111/2008, 4Cdo/17/2019) (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2021, sp. zn. 9Cdo/7/2021).

Podľa ust. § 137 písm. c) C. s. p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem (ust. §80 písm. c) O. s. p. účinného k 27.05.2014).

Aplikujúc posledné citované zákonné ustanovenie tak v prvom rade súd prvej inštancie skúmal, či žalobcovia majú na určení neplatnosti Kúpnej zmluvy naliehavý právny záujem.

Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu je daný, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcov alebo ak by sa bez tohto určenia stalo ich právne postavenie neistým.

Pri posudzovaní otázky existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov je potrebné odpovedať na otázku, či v prípade, ak súd takejto žalobe vyhovie, sa ich hmotnoprávne postavenie zmení. Na to je v prejednávanej spore potrebné odpovedať kladne, keďže po prípadnom vyslovení neplatnosti zmluvy by žalobcovia stratili právne postavenie predávajúcich. Žalobcovia tak v danom spore naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy majú.

Medzi stranami neboli skutkové tvrdenia žalobcov sporné. Sporným bolo právne posúdenie Kúpnej zmluvy z 20.01.2009. Dôvod neplatnosti podľa právneho názoru žalobcov vyjadreným v žalobe spočíval v nedoplatení zvyšku kúpnej ceny. Toto konanie je podľa žalobcov v rozpore s dobrými mravmi, a preto samotná Kúpna zmluva je podľa ust. §39 Občianskeho zákonníka právnym úkonom neplatným.

Podľa ust. §2 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy vznikajú z právnych úkonov alebo z iných skutočností, s ktorými zákon vznik týchto vzťahov spája.

Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú (ust. §34 Občianskeho zákonníka).

Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný (ust. §37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (ust. §39 Občianskeho zákonníka).

Zmluva je v zásade dvojstranný právny úkon, ktorý vzniká konsenzom, t. j. úplným a bezpodmienečným prijatím (akceptáciou) návrhu na uzavretie zmluvy (oferty).

Nie každý prejav vôle vedie ku vzniku právnych následkov zamýšľaných účastníkmi právneho úkonu. Takéto právne následky vznikajú len z prejavov vôle, ktoré sú platnými právnymi úkonmi, to znamená, z prejavov vôle, ktoré majú všetky zákonom aprobované náležitosti právnych úkonov.

V prejednávanej veci nebolo sporné, že sporové strany v postavení účastníkov Kúpnej zmluvy boli v čase jej uzavretia spôsobilí na právne úkony tak ako to predpokladá ust. §38 Občianskeho zákonníka.

Nebolo sporné, že účastníci zmluvy pri jej uzatváraní konali slobodne, vážne a že v rámci kontraktačného procesu neboli v omyle alebo v tiesni.

Po preskúmaní Kúpnej zmluvy je nepochybné, že ide o právny úkon zrozumiteľný.

Prejavy vôle zmluvných strán v posudzovanej zmluve boli určité, keďže je možné spoľahlivo a presne zistiť jej obsah a má všetky esenciálne náležitosti kúpnej zmluvy.

Kúpna zmluva sporových strán bola uzavretá v zákonom predpísanej písomnej forme tak ako to ustanovuje § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre zmluvu, ktorej predmetom je nehnuteľná vec.

Z hľadiska náležitosti predmetu právneho úkonu je nutné uzavrieť, že plnenie, ktoré bolo predmetom Kúpnej zmluvy sporových strán, bolo plnením možným. Na tomto mieste sa dopĺňa, že prípadná nemožnosť musí byť počiatočná, to znamená, že musí existovať v okamihu, kedy bola táto zmluva ako právny úkon realizovaná. Keby nemožnosť vznikla neskôr (kedy by sa jednalo o nemožnosť následnú), nespôsobilá by neplatnosť zmluvy (ust. §37 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ale zánik práv a povinností zo záväzkového právneho vzťahu. O takúto situáciu však v prejednávanej spore nešlo.

Kúpna zmluva strán sporu bola z hľadiska náležitosti predmetu právneho úkonu spočívajúcej v jej právnej dovolenosti súdom vyhodnotená ako právny úkon, ktorý nie je v rozpore so zákonom, keďže jej vznik a plnenie na jej základe nie je zákonom výslovne zakázané a nie je ani právnym úkonom, ktorý by zákon obchádzal, t. j. takým, ktorý síce neodporuje výslovnému zákazu zákona, ale svojimi dôsledkami smeruje k výsledku zákona odporujúcemu (in fraudem legis).

Nakoniec posudzovaná Kúpna zmluva je právnym úkonom, ktorý nie je ani právnym úkonom nežiaducim z hľadiska mravných zásad, na ktorých spočíva spoločnosť. Samotní žalobcovia predložili skutkové tvrdenia nespochybňujúce ich Kúpnu zmluvu. Za konanie v rozpore s dobrými mravmi totiž označili výlučne konanie žalovanej nasledujúce po uzavretí zmluvy spočívajúce v porušení záväzku zaplatiť žalobcom časť kúpnej ceny. Samotná okolnosť, že účastníkovi zmluvy sa nedostane plnenie v celkovej dohodnutej výške, ako ekvivalentu k plneniu, ktoré sa zaviazal poskytnúť nie je v rozpore s dobrými mravmi.

Preto bola Kúpna zmluva sporových strán z 20.01.2009 súdom prvej inštancie vyhodnotená ako právny úkon platný a spôsobilý viesť k vzniku vzájomných subjektívnych práv a právnych povinností jej účastníkov dohodnutých v zmluve. Preto žalobcom nevzniklo ani právo na vydanie bezdôvodného obohatenia tak ako sa toho domáhali v žalobnom návrhu. Žaloba bola preto ako nedôvodná zamietnutá.

Podľa ust. §255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa ust. §262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Žalovaná bola v konaní úspešná, a preto jej bol voči žalobcom podľa posledne citovaných zákonných ustanovení priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% k rukám správcu konkurznej podstaty tak, ako je uvedené vo výroku III tohto rozsudku.

Intervenient vystupujúci na strane žalovanej (ust. §81 C. s. p.) bol v konaní úspešný, a preto mu bol voči žalobcom priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ust. §262 ods. 2 C. s. p.)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.